

Adaptace lesů na klimatickou změnu - praktická realizace hospodářských opatření

Že se bude jednat o velice komplexně pojatý seminář bylo zřejmé už z pozvánky - seznam přednášejících a průvodců při terénní exkurzi byl dost dlouhý. Hned v úvodu po přivítání „domácími“ (tj. pracovníky ŠLP „Masarykův les“ Křtiny) na zámku ve Křtinách představili pořadatelé svůj záměr, tj. od vědecky zpracovaných dat o změnách klimatu přejít k predikci dalšího vývoje, zabývat se samotnými „základy lesa“ (půdou), hodnocením vlivu změn klimatu na růst domácích dřevin, potenciálním rozvojem lesních škůdců a patogenů a skončit detailním rozbohem hlavních adaptačních opatření a jejich potřebnou implementací v hospodářské úpravě lesa. Následovala série poutavých přednášek lektorů převážně z LDF Brno vždy s krátkou diskuzí v plném přednáškovém sále na zámku ve Křtinách, které většinou doplňovaly (nikoliv kopírovaly) příspěvky v obsáhlém sborníku. Mimo mnoho dalších jsme se dozvídali odpovědi na otázky:

- Jaké jsou historické příčiny rychlého kolapsu lesů na rozsáhlých územích a čím jsou podmíněny
- Jak dřeviny reagují na stres a jaké mohou být jejich odpovědi
- Jak lze sledovat výměnu látek mezi dřevinami a prostředím a zda nadchází doba uhlíkového lesnictví
- Jaké jsou efektivní a perspektivní různé způsoby smíšení lesních porostů - po druhové, prostorové i produkční stránce
- Jsou v době přísušků pro stromy výhodnější větší koruny a volnější zápoj či naopak
- Jaké jsou možnosti a limity využití výmladkového způsobu hospodaření v kontextu probíhající klimatické změny
- U kterých porostů je vhodné začít s adaptačními opatřeními
- Co se stalo s půdami v minulých desetiletích a proč jsou dobré prognózy nejisté (ztráty důležitých nutrientů, kam se poděl hliník, dusíková inflace) a jaké jsou možné cesty z krize
- Jaký je předpokládaný vývoj klimatu v jednotlivých PLO
- Kde má ještě smysl sázet buk (to není prosím překlep...) a kde raději rovnou začít s dubem
- Kolik generací „kůrovce“ bychom mohli v příštích desetiletích kde očekávat
- Jaká adaptační opatření máme k dispozici a jaké od nich můžeme čekat výstupy

Celé odpoledne a následující den probíhal (jak to na lesnických akcích je ideální) v lesních porostech v pestrých stanovištních podmínkách ŠLP Křtiny. Prezentována a diskutována byla celá řada praktických adaptačních opatření - od práce s výmladky v dubovém hospodářství nižších poloh až po změny v druhové, věkové a prostorové struktuře bukového a smrkového hospodářství středních poloh, a to i na kalamitní holině s využitím pionýrských dřevin. Naším průvodcům se podařilo shromáždit o jednotlivých porostech spoustu dat z historie (dostali jsme se až do 19. století), takže jsme viděli výsledky práce předchůdců vesměs velmi vzdělaných, doplněných působením přírody a nahodilých jevů. Velmi

zajímavou zastávkou byl převod na výběrný les a s ní spontánně vzniklá debata o teorii měření a vyhodnocování přírůstu. Podstatná část exkurze byla věnována praktickým ukázkám adaptačních opatření a v závěru jsme se dostali až do „přírodní lesní laboratoře“, kde je kontinuálně sledován přírůst stromů v různých podmínkách. Na závěr exkurze byl představen model „ideálního“ adaptovaného lesa v daných podmínkách ŠLP - lesa smíšeného, prostorově a věkově mozaikového, obhospodařovaného převážně nepasečným způsobem. Vzhledem ke stavu většiny stávajících porostů bude zásadní otázka jejich převodu - zde bude potřeba postupovat diferencovaně s ohledem na výchozí stav lesa (věk, druhová skladba, zdravotní stav, aj.) a konkrétní stanovištní podmínky.

Na www.prosilvabohemica.cz jsou zveřejněny některé z přednášek. Sborníky z akce je možno v případě zájmu dotisknout, ale ještě lepší zprávou je, že akce bude ve zhuštěné formě opakována 19. 10. 2017. Propozice a přihlášky jsou dostupné na webu české Pro Silvy.